

בנק מזרחי טפחות

דוח סיכונים לרבעון הראשון של שנת 2021

דוח זה כולל מידע נלווה לדוחות הכספיים של הבנק והינו ערוך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים הכוללות דרישות גילוי מתוך הנדבך השלישי של באזל ודרישות גילוי נוספות של הוועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).

אתר מגנ"א של רשות ניירות ערך כולל גם את הדיווחים הבאים: דוח סיכונים זה ומידע פיקוחי נוסף על מכשירי ההון הפיקוחיים שהנפיק הבנק (להלן: "הדיווחים"). בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללים תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הביניים והדיווחים האמורים גם באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות הבנק < קשרי משקיעים < מידע כספי

תוכן העניינים הראשי

7	מידע צופה פני עתיד
8	יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון
11	גישת הבנק לניהול סיכונים (OVA)
11	מידע כללי על ניהול הסיכונים השונים ופרופיל הסיכון
13	מיפוי כללי של גורמי הסיכון ומידת השפעתם
15	תמצית מדיניות הבנק לסיכונים עיקריים והתפתחויות ברבעון השני של שנת 2020
18	סיכונים מובילים ומתפתחים
19	סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)
20	הון ומינוף
20	הרכב ההון
21	יחס המינוף
23	סיכון אשראי
23	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)
26	סיכון האשראי לפי הגישה הסטנדרטית
27	סיכון אשראי של צד נגדי
28	סיכון שוק
28	סיכון שוק בגישה הסטנדרטית
29	סיכון נזילות
29	יחס כיסוי הנזילות (LIQ1)
32	התפתחויות ביחס כיסוי הנזילות
33	תוספות
33	תוספת א' - הרכב ההון הפיקוחי
35	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוח הסיכונים

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת דוח הסיכונים

8	יחסים פיקוחיים עיקריים - נתוני מפתח
10	ההון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
10	סיכון אשראי כולל לציבור
10	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
13	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם
19	סקירות נכסי סיכון משוקלים (OV1)
20	תמצית רכיבי ההון הפיקוחי, יחס ההון לרכיבי סיכון של הקבוצה ויחסי ההון המזעריים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים
21	פרטים בדבר יחס המינוף (Leverage Ratio) של הבנק
22	גילוי על יחס המינוף
23	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CRI)
24	פרטים על הפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדירור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
25	שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3)
26	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5)
27	ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)
27	הקצאת הון בגין התאמת שערות לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)
28	רכיבי דרישת ההון תחת הגישה הסטנדרטית לסיכון שוק
29	יחס כיסוי הנזילות (LIQ1)
32	הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA)
32	הרכב נכסים זמינים משועבדים ולא משועבדים
33	תוספת א' - הרכב ההון הפיקוחי

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

דוח סיכונים

דוח סיכונים זה כולל מידע נלווה נוסף לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במרץ 2021. תמצית הדוחות הכספיים ומידע נלווה לתמצית הדוחות הכספיים, לרבות דוח הדירקטוריון וההנהלה, דוח סיכונים זה וגילויים פיקוחיים נוספים אושרו לפרסום בישיבת הדירקטוריון של הבנק שהתקיימה ביום 19 במאי 2021 (ח' בסיון התשפ"א).

דוח הסיכונים והגילויים הפיקוחיים הנוספים ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו הכוללות דרישות גילוי מתוך הנדבך השלישי של באזל, דרישות גילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (ה-FSF) ודרישות גילוי נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, המתכונת הרבעונית של דוח הסיכונים הינה מצומצמת וממוקדת בגילויים איכותיים וכמותיים אשר ניתוחם והצגתם בתדירות רבעונית, מהותית לקוראי הדוח. ככל הנדרש, יש לעיין בדוח זה ביחד עם דוח הסיכונים לשנת 2020.

הגילוי בדוח זה מיועד לאפשר למשתמשים להעריך מידע משמעותי הכלול בו לגבי יישום מסגרת העבודה למדידה והלימות הון וליישום הוראות "באזל III: מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית".

כלל הדוחות האמורים מפורסמים גם באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נוסף על הסיכונים במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2021 בפרקים הבאים:

- פרק "סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה" / סיכונים עיקריים
- פרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי" / סיכונים מובילים ומתפתחים
- פרק "סקירת הסיכונים"

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

דורון קלאוזנר

סגן מנהל כללי
מנהל סיכונים ראשי, CRO

משה לארי

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים ודוח הסיכונים:

רמת גן, 19 במאי 2021

ח' בסיון התשפ"א

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הסיכונים, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאוגרפיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאוגרפיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמייתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון

יחסים פיקוחיים עיקריים - נתוני מפתח

להלן נתוני מפתח הרלבנטיים לפרופיל הסיכון של הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

2020		2020			2021	
שנתי	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	
יחסים פיקוחיים ופיננסיים עיקריים						
הון זמין						
20,137	16,718	17,033	19,708	20,137	20,708	הון עצמי רוברד 1 ⁽⁴⁾
20,017	16,653	16,956	19,571	20,017	20,607	הון עצמי רוברד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
27,313	22,521	22,999	26,488	27,313	27,373	הון כולל
26,300	21,563	22,029	25,458	26,300	26,825	הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
נכסי סיכון משוקלים						
200,484	169,001	170,992	197,502	200,484	203,936	סך נכסי סיכון משוקלים (RWA)
יחס הלימות הון (באחוזים)						
10.04	9.89	9.96	9.98	10.04	10.15	יחס הון עצמי רוברד 1 ⁽⁴⁾
9.98	9.85	9.91	9.91	9.98	10.10	יחס הון עצמי רוברד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
13.62	13.33	13.45	13.41	13.62	13.42	יחס הון כולל
13.11	12.75	12.88	12.89	13.11	13.15	יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
8.68	8.82	8.79	8.71	8.68	8.66	יחס הון עצמי רוברד 1 הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
1.36	1.07	1.17	1.27	1.36	1.49	יחס הון עצמי רוברד 1 זמין, מעבר לנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
יחס המינוף						
388,370	309,863	317,759	376,614	388,370	401,308	סך החשיפות
5.19	5.40	5.36	5.23	5.19	5.16	יחס המינוף (באחוזים) ⁽³⁾
5.15	5.37	5.34	5.20	5.15	5.13	יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר (באחוזים)
יחס כיסוי נדילות⁽⁴⁾						
78,145	49,568	53,992	59,709	78,145	84,754	סך הכל נכסים נדילים באיכות גבוהה
58,769	42,300	44,280	46,783	58,769	63,729	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
133	117	122	128	133	133	יחס כיסוי הנדילות (באחוזים)
מדדי ביצוע						
9.5	9.1	9.0	9.5	11.4	14.9	תשואת הרווח הנקי ⁽⁵⁾
0.89	0.86	0.85	0.89	1.02	1.34	תשואת הרווח לנכסי סיכון ⁽⁶⁾
115.8	106.2	108.1	114.2	115.8	117.7	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
מדדי איכות אשראי עיקריים						
0.98	0.91	0.96	0.95	0.98	0.96	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.11	-	-	1.09	1.11	1.07	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, הכוללת אומדן הפסדי אשראי הגלומים ביתרת האשראי לציבור של בנק אגוד, מתוך האשראי לציבור
1.18	1.41	1.34	1.20	1.18	1.23	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.43	0.66	0.50	0.59	0.19	0.02	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽⁶⁾
0.86	1.55	1.17	0.87	0.49	0.16	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור
0.18	0.19	0.15	0.44	0.02	(0.06)	מזה: בגין הלוואות לדיור
0.12	0.16	0.15	0.13	0.06	0.06	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽⁶⁾

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- תשואת הרווח הנקי הגיעה ברבעון הראשון של השנה ל-14.9%, זאת על רקע העליה בהכנסות בעיקר כתוצאה מגידול בנפח הפעילות ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בהמשך לשיפור שחל בסביבה הכלכלית, שבעקבותיו מיוחסות ההפרשות שבוצעו, בהדרגה, לתחומים וללוחים ספציפיים, במקביל להתמתנות בהיקף ההפרשה הכוללת.
- יחס פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו הגיע ל-117.7% כתוצאה מהמשך גידול בהיקף פיקדונות הציבור.
- יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון עלה לשיעור של 10.15%. שיעור היחס המזערי לו מחויב הבנק הינו 8.66% (שיעור היחס המזערי ללא ההקלה שניתנה בעקבות משבר הקורונה הינו - 9.66%).
- סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

- (1) לבנק אין מכשירי הון הנכללים ב"הון רובד 1 נוסף", ולכן סך הון רובד 1 זהה לסך הון עצמי רובד 1.
- (2) לרבות דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת משבר הקורונה.
- (3) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- (4) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו ברבעון. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון האחרון בתקופה המדווחת.
- (5) הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק.
- (6) מחושב על בסיס שנתי.
- (7) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

להלן ההון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים:

ליום 31 במרץ 2021	ליום 31 במרץ 2020	ליום 31 בדצמבר 2020	
20,708	16,718	20,137	הון עצמי רובד 1
6,665	5,803	7,176	הון רובד 2
27,373	22,521	27,313	סך הכל הון כולל

להלן סיכון אשראי כולל⁽⁴⁾ לציבור:

31 במרץ 2021	31 במרץ 2020	31 בדצמבר 2020	
336,471	278,120	332,480	סך הכל סיכון אשראי כולל לציבור

(1) למידע מורחב בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור ראה דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי:

ליום 31 במרץ 2021		ליום 31 במרץ 2020		ליום 31 בדצמבר 2020		
יתרות משוקללות של דרישת הון ⁽¹⁾ נכסי סיכון	יתרות משוקללות של דרישת הון ⁽²⁾ נכסי סיכון	יתרות משוקללות של דרישת הון ⁽³⁾ נכסי סיכון	יתרות משוקללות של דרישת הון ⁽⁴⁾ נכסי סיכון	יתרות משוקללות של דרישת הון ⁽⁵⁾ נכסי סיכון	יתרות משוקללות של דרישת הון ⁽⁶⁾ נכסי סיכון	
22,848	155,968	19,215	184,905	22,520	187,829	סיכון אשראי
302	1,843	227	2,228	271	2,484	סיכון שוק
62	673	83	487	59	511	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
1,595	10,517	1,296	12,864	1,567	13,112	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
24,807	169,001	20,821	200,484	24,417	203,936	סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.16% מיתרות נכסי הסיכון. לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.32% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.18% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

גישת הבנק לניהול סיכונים (ova)

מידע כללי על ניהול הסיכונים השונים ופרופיל הסיכון

הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול ובקרת סיכונים ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה 310 - "ניהול סיכונים", המבוססת על המלצות וועדת באזל, המתווה את עקרונות ניהול ובקרת הסיכונים במערכת הבנקאית בישראל וקובעת את הסטנדרטים הנדרשים מהבנקים, ליצירת מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים ההולמת את דרישות הרגולציה, פרופיל ואסטרטגיית הסיכון של הבנק ויעדיו העסקיים. כלל מסמכי המדיניות של הבנק לניהול ובקרת סיכונים מבוססים על עקרונות יסוד אלו.

מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים בבנק, על פי המלצות וועדת באזל מגדירה שלושה נדבכים:

הנדבך הראשון (הון מזערי) - דרישות הקצאת הון מינימאלית בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי המחושבת באמצעות מודלים סטנדרטיים. הנדבך השני - תהליך פיקוח ובקרה על הנאותות ההונית, תהליך פנימי להערכת הלימות ההון המתבצע על ידי הבנק (ICAAP) ומלווה בתהליך הערכה פיקוחי (SREP).

הנדבך השלישי - "משמעת שוק" - דרישות הדיווח והגילוי לגוף המפקח ולציבור.

ניהול סיכונים יעיל ומקיף מהווה נדבך מרכזי להבטחת יציבותו של הבנק לאורך זמן. תהליכי ניהול ובקרת הסיכונים בבנק ובקבוצה נועדו לזהות, לנהל, לנטר, לכמת ולהפחית את כלל הסיכונים המהותיים הגלומים בפעילותו ולתמוך בהשגת יעדיו העסקיים. הבנק חשוף למגוון סיכונים שהתממשותם מהווה פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. הבנק חשוף לסיכונים פיננסיים כגון: סיכונים אשראי, סיכון נזילות וסיכונים שוק וריבית, וסיכונים שאינם פיננסיים כגון: סיכונים ציות ורגולציה, סיכונים תפעוליים (כולל סיכון טכנולוגיית המידע וסיכונים אבטחת מידע וסייבר), סיכונים משפטיים, סיכון מוניטין וסיכונים נוספים.

ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ ובהתאמה לדרישות הרגולטוריות, במטרה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה, תוך נטילת סיכונים בצורה מושכלת ושמירה על רמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון הכולל שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק.

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מעוניין ומסוגל לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על. תיאבון הסיכון מגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון ומבוסס על אסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק, על רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים, וכן, על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק.

הסיבולת לסיכון מהווה קביעה ספציפית של רמות הסיכון לכלל הסיכונים אליהם חשוף הבנק. רמות הסיכון נקבעות במגוון מדדים כמותיים ואיכותיים, התומכים בהשגת המטרות העסקיות, אך עדיין משאירים את הבנק בגבולות הגזרה אשר הוגדרו בתיאבון הסיכון הכולל ובכפוף למגבלות רגולטוריות קשיחות. סך מגבלות הסיכון, מגלמות באופן מצרפי את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מוכן ומסוגל לקחת.

מיזוג בנק אגוד

ביום 30 באוגוסט 2020 פרסם הבנק הצעת רכש חליפין למניות בנק אגוד, אשר הושלמה ביום 30 בספטמבר 2020. במסגרת הצעת הרכש, נרכשו 100% מהון המניות המונפק והנפרע של בנק אגוד ומזכויות ההצבעה בבנק אגוד.

ביום 29 בנובמבר 2020 התקשר הבנק עם בנק אגוד בהסכם למיזוג בנק אגוד עם ולתוך הבנק, כך שהחל מהמועד בו רשם החברות ימציא לבנק תעודה המעידה על ביצוע המיזוג, ובכפוף להתקיימות כל התנאים המתלים למיזוג המפורטים בהסכם המיזוג (ביניהם, השלמת יישומם של פתרונות טכנולוגיים ותפעוליים אשר יאפשרו את העברת תיקי לקוחותיו של אגוד לבנק, כולל כל מידע הנדרש על פי כל דין, כמו גם הענקת תמיכה מיחשובית ותפעולית מלאה בפעילות אגוד על ידי הבנק) ("מועד הסגירה"), יועברו אל הבנק כלל הנכסים, הזכויות והחבויות של אגוד במצבן כמות שהן ("AS IS"), בתוקף רטרואקטיבי נכון ליום 31 בדצמבר 2020, באופן שמיד לאחר מועד הסגירה יהיו בבנק כלל הזכויות והחבויות של אגוד כפי שהיו עובר ליום 31 בדצמבר 2020, וההעברה כאמור תיחשב ככזו שנעשתה ביום 31 בדצמבר 2020. המיזוג יבוצע מבלי שניתנה או תינתן לבנק ו/או לאגוד תמורה כלשהי, בין במישרין ובין בעקיפין, בכסף ו/או בשווה כסף, בשל או בקשר עם המיזוג. דירקטוריון הבנק החליט לאשר את המיזוג, לאחר שדן ובחן את מצבם הפיננסי של הבנק ושל אגוד, וקבע, כי בשים לב למצבם הכספי של הבנק ושל אגוד, לא קיים, לדעתו, חשש סביר שעקב המיזוג לא יהיה ביכולתו של הבנק לקיים את התחייבויותיו לנושיו, ועל בסיס נימוקים נוספים שפורטו בדיווח הבנק אודות המיזוג מיום 29 בנובמבר 2020.

ביום 31 בדצמבר 2020 הודיע הבנק כי הוחלט על מיזוג של אגוד הנפקות בע"מ לתוך מזרחי טפחות הנפקות בע"מ, בכפוף להתמלאות התנאים המתלים שנקבעו בהסכם המיזוג בין החברות כאמור, ועל כן אין וודאות כי הוא יושלם. בנוסף, ביום 8 בנובמבר 2020 הודיעה מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ כי התקשרה בהסכם מיזוג עם החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ. תעודת המיזוג התקבלה ביום 2 במאי 2021 והחברה לנאמנות דיווחה על חיסול החברה לנאמנות של בנק אגוד ומיזוגה עם החברה לנאמנות של מזרחי טפחות.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

בבסיס מיזוג הבנק השישי בגודלו בישראל עם ולתוך הבנק, הצטרפותו של בנק אגוד מאפשרת לקבוצת הבנק לבצע קפיצת מדרגה בנתחי השוק במגוון תחומי הפעילות, תוך שיפור בתמהיל המקורות והשימושים, והגברת כושר התחרות. פעילות האשראי של בנק אגוד באפיקים השונים מגוונת את תמהיל האשראי של מזרחי-טפחות, בהלימה ליעדים האסטרטגיים של הבנק ובפרט בתחום האשראי לעסקים. עסקת הרכישה תאפשר את ניצול היתרונות לגודל של הבנק הממוזג, ותוביל לחיסכון בהוצאות התפעוליות.

תהליך המיזוג הינו מהותי, בהיקף נרחב ובעל מורכבות רבה, ונושא בחובו מגוון רחב של סיכונים. תהליך המיזוג החל ברבעון הרביעי של שנת 2020, ומבוצע באמצעות מספר צוותי עבודה נרחבים משותפים לבנק מזרחי טפחות ולבנק אגוד וניהול מקיף של ועדת היגוי בראשות מנכ"ל הבנק, מנהלות לביצוע תכנית המיזוג, ועדת דירקטוריון מיוחדת שהוקמה על מנת לעקוב אחר התהליך. ניהול הסיכונים הינו חלק אינטגרלי ודינמי בכל צוותי העבודה, כאשר מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה בוחן ומתכלל את כלל סיכוני תהליך המיזוג והאמצעים הננקטים להפחתת וניהול הסיכון.

לבנק אגוד התקשרות רבת שנים עם בנק לאומי לקבלת שירותי מחשוב ותפעול אשר הוארך מעת לעת. ביום 12 במאי 2020 אישר דירקטוריון בנק אגוד התקשרות בתוספת להסכם, בהתאם לתוספת זו נקבעו בין הצדדים, בין היתר, כי תוקפו של ההסכם יוארך עד ליום 31 בדצמבר 2022.

הבנק מנהל את פרויקט המיזוג באופן מופרד מעסקיו השוטפים ובצורה מדורגת, במטרה לאפשר עמידה ביעדי תכניות העבודה במקביל לתהליך המיזוג.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר רכישת בנק אגוד ראה ביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

השפעות התפשטות נגיף הקורונה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 המשיך הבנק לפעול במסגרת שגרת הקורונה, בין היתר: שמירה על הנחיות עבודה ושמירה על הגינה וריחוק חברתי, עבודה במתכונת של קפסולות, המשך עבודה מרחוק באמצעות תהליך סדור ומהיר ועוד. במקביל המשיך הבנק לקיים מעקב אחר מקרי תחלואה או הדבקה בסניפים וביחידות המטה ומועד החזרה לעבודה גם ברמה קבוצתית.

היחידות העסקיות ממשיכות להימצא בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים מהמשבר.

נציין כי במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, חל שיפור משמעותי בפעילות המשק, לאור היציאה מהסגר השלישי והתקדמות מבצע החיסונים. הנתונים הכלכליים, לרבות שיעור אבטלה, ורכישות בכרטיסי אשראי, מצביעים על התאוששות בפעילות השוטפת של המשק. הבנק ביצע מספר התאמות באופן הפעילות בהמשך לשיפור בנתוני התחלואה.

במהלך שנת 2020 נקט הבנק בצעדים על מנת לתת מענה לצרכי הלקוחות כתוצאה מהמצב. בין יתר הפעולות שביצע הבנק, אושרו דחיות בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר, והוענקו הלוואות בערבות מדינה במסגרת קרנות בערבות המדינה, כחלק מהתוכנית הכלכלית לסייע למשק שפרסמה המדינה.

מתוך סך ההלוואות לדיוור שהיו בדחייה, נכון ליום 31 במרץ 2021, כ-44.1 מיליארדי שקלים חדשים חזרו לשלם (מהם כ-7.4 מיליארד שקלים חדשים בחרו במסלול של החזרים חלקיים על פי מתווה בנק ישראל). כ-1.7 מיליארדי שקלים חדשים נמצאים עדיין בדחייה מלאה שתסתיים עד חודש יוני 2021. מתוך ההלוואות שחזרו לשלם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, סך של כ-0.6 מיליארדי שקלים חדשים בלבד נכנסו לפיגור.

מתוך יתר ההלוואות (שאינן לדיוור) שהיו בדחייה, נכון ליום 31 מרץ 2021, כ-4.6 מיליארדי שקלים חדשים חזרו לשלם, וכ-1 מיליארדי שקלים חדשים נמצאים עדיין בדחייה, שמרביתה צפויה להסתיים במהלך שנת 2021. מתוך סך ההלוואות שחזרו לשלם עד סוף הרבעון הראשון של שנת 2021, כ-0.1 מיליארד שקלים חדשים בלבד נכנסו לפיגור.

נכון ליום 31 במרץ 2021 העמיד הבנק אשראי בסך של כ-5.3 מיליארדי שקלים חדשים במסגרת הקרנות בערבות המדינה. כנגד האשראי שניתן, בהתאם למתווה של בנק ישראל, השתתף הבנק וקיבל הלוואה מוניטרית ייעודית מבנק ישראל ל-3 שנים בריבית קבועה בשיעור של 0.1%, שיתרתה ליום 31 במרץ 2021 הגיעה לסך כ-2.2 מיליארדי שקלים חדשים.

לפרטים בדבר הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי שנערכה, בין היתר בהתחשב בסיכונים שזוהו בענפים מסוימים והלוואות שקיבלו דחיית תשלומים בגין משבר הקורונה, בהתאם למאפייני הסיכון, ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

לפירוט נוסף של ההלוואות הנמצאות בדחיית תשלומים, ושל האשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה, ראה בפרק סקירת הסיכונים - סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מיפוי כללי של גורמי הסיכון ומידת השפעתם

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכוני אשראי	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה-בינונית	
השפעה כוללת של סיכוני שוק ⁽⁴⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נדילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון הלבנת הון ומימון טרור	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽²⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽³⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

(1) כולל סיכון אופציות ומניות המסופה בבנק אגוד.
 (2) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.
 (3) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק, המפורטים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת, מידת ההשפעה כוללת את הערכת הסיכונים הנובעים ממיזוג בנק אגוד ואינה משנה באופן מהותי את רמת הסיכון הכוללת של הקבוצה. הערכות אלה, נעשות על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל צפי לכיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של תהליכי ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק. הסיכונים הינם בהלימה לעקרונות תיאבון הסיכון שהוגדר בבנק.

מתחילת שנת 2020, חלה עלייה בפרופיל הסיכונים הכולל של הבנק כתוצאה מעלייה ברמת סיכון האשראי בעקבות השלכות מגפת הקורונה העולמית, שהחלה בישראל לקראת סוף חודש פברואר 2020, התעצמה במהלך חודש מרץ והמשיכה להתפתח ולהשפיע על הכלכלה בישראל ובעולם במהלך כל השנה. עדיין לא ניתן להעריך את מלוא ההשפעה של המשבר על איכות תיק האשראי של הבנק. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימים ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים. הערכת מידת ההשפעה של גורמי הסיכון ברבעון הראשון של שנת 2021, ללא שינוי, ביחס ל-2 הרבעונים הקודמים, למרות השיפור במצב המשק, זאת בשל רמת אי הוודאות שעדיין קיימת באשר להשלכות המשבר.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון אשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות הינה ברמה בינונית, רמת סיכון המשקפת את סיכון השפעת משבר הקורונה הן במגזר הפרטי, אך בעיקרה במגזר העסקי, ובדגש על העסקים הבינוניים והקטנים. גורמי הסיכון המהותיים הינם שיעור האבטלה, האטה בפעילות המשק ובייחוד בענפי משק ייעודיים (כגון: תעופה, אופנה, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל, תרבות הפנאי) שנפגעו, ותנדטיות בשווקים הפיננסיים שמשפיעים גם על שווי הביטחונות. גורמים אלה עלולים להביא לגידול בהיקף הלקוחות שייקלעו לקשיים לאורך זמן. רמת הסיכון נותרה בעינה, למרות השיפור במצב המשק והחזרה לפעילות במרבית הענפים. רמת אי הוודאות עדיין גבוהה וקיים חשש כי השפעות משבר הקורונה, עדיין לא קיבלו ביטוי מלא, בין היתר לאור מגוון הצעדים שננקטו, שחלקם טרם הסתיימו, לרבות דחיות תשלומים שטרם הסתיימו, ואשראי בערבות מדינה שטרם הגיע מועד פרעונו. הבנק מנהל ומנטר את סיכון האשראי שלו באופן הדוק ונוקט בפעולות אקטיביות בהתאמה למצב, על מנת לסייע ללקוחות לצלוח את תקופת המשבר ולצמצם את הסיכון לכשל, תוך שמירה על מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

רמת הסיכון בתיק האשראי לדיור נותרה ברמה נמוכה-בינונית בשל אי הוודאות באשר לרמת הסיכון של הלווים, שטרם חזרו למתווה תשלומים מלא, והתנהגותם בתום תקופת הדחיות. החל מתום שנת 2020, בהתאם למתווה בנק ישראל, ניתנת ללקוחות שביקשו דחיות האפשרות לחזור ולשלם את תשלומי המשכנתא השוטפים באופן חלקי, למשך תקופה של עד שנתיים. הבנק מנטר באופן שוטף את הפעילות והיבטי הסיכון בנושא: סכום הדחיות ושיעורי החזר החלקי, תקופת הדחיות, פרופיל הלווים, שיעור המימון ועוד. כמו כן, מבוצע מעקב אחר התפתחות התנהגות הלווים עם סיום תקופת הדחיות. לפרטים בדבר ההלוואות הנמצאות בדחיית תשלומים, ושל האשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה, ראה בפרק סקירת הסיכונים - סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

הסיכון הטכנולוגי וסיכוני אבטחת מידע וסייבר, הינם מבין הסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתממשות סיכונים אלה, עלול להיות משמעותי בשגרה ועל אחת כמה וכמה בשעת חירום. הפעילות מנוהלת באופן ממוקד, תוך ריכוז כלל הכוחות למתן השירות הנדרש לבנק, בצרכים המשתנים בהתאמה לאסטרטגיית העסקית של הבנק, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסיכונים הפוטנציאליים. בפועל לא חלו אירועים מהותיים בתחום הטכנולוגי ובנושא אבטחת מידע וסייבר.

רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה בינונית. הבנק שמר במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 על רמת כוונות מוגברת. במהלך תקופה זו הבנק מבצע מעקב שוטף (כולל תוך יומי) אחר אינדיקטורים כמותיים ואיכותיים (פנימיים וחיצוניים), וכן בחינה מדי יום של מספר תרחישי לחץ לטווחי זמן שונים – בכל התרחישים רמת הנזילות נאותה והבנק עומד בכל המגבלות הפנימיות. בעקבות הירידה המשמעותית בתחלואה במשק הישראלי וחזרה לפעילות שגרה תוך הסרה משמעותית של המגבלות, הוחלט בבנק בסוף חודש אפריל 2021 להוריד את רמת הכוונות ולחזור למצב עסקים רגיל. במחצית חודש מאי, בהמשך לאירועי מבצע "שומר החומות" ולאירועים ברחבי המדינה, הועלתה רמת הכוונות לרמת כוונות מוגברת.

כמו כן, בעקבות האירועים הביטחוניים, נערך הבנק להמשך פעילות סדירה בהתאם להנחיות פיקוד העורף, ומקיים הערכות מצב שוטפות. בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעת האירועים על פעילות הבנק ועל הערכת הסיכונים.

רמת סיכון המוניטין נותרה נמוכה, הבנק מנטר באופן שוטף מדדים ואינדיקטורים שונים בהתייחס למוניטין הבנק, לרבות השפעת מיזוג בנק אגוד, ותהליך הסבת הלקוחות שהחל ברבעון הראשון של השנה. לא ניכרת השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

הבנק בוחן באופן שוטף את השלכות המשבר על רמת הסיכון האסטרטגי-עסקי. בשלב זה ולאור חוסר הוודאות, לא ניתן להעריך את מלוא השלכות המשבר על פעילות הבנק.

התוכנית האסטרטגית

בהמשך לאמור בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2020, ולאור הישגי הבנק, התמורות בענף הבנקאות והשינויים בסביבה העסקית, אישר דירקטוריון הבנק ביום 26 באפריל 2021 תוכנית חומש אסטרטגית חדשה, לשנים 2021 עד 2025, המבוססת על:

- מיצוב הבנק כשחקן מרכזי בבנקאות העסקית, בהתבסס על מהלכים תומכים, הכוללים הקמת פעילות של השקעות ריאליות, הובלת עסקות גדולות ומורכבות, והרחבת הפעילות הבינלאומית של הבנק בסניפים בלונדון ובארצות הברית בתחומי פעילות ממוקדים בבנקאות העסקית;
- ביסוס המובילות של קבוצת הבנק בקרב משקי בית: שמירה על המובילות בשוק המשכנתאות תוך קיום חדשנות ביחס למוצרים ותהליכים, והגברת הסינרגיה עם הפעילות המסחרית, הרחבת הפעילות בקרב אוכלוסיות ייעודיות, והקמת דסק מוצרי אשראי צרכניים ייחודיים;
- מתן שירותי בנקאות אישיים ואנושיים הנתמכים בטכנולוגיה דיגיטלית מתקדמת, הכוללים שילוב אופטימלי בין ערוצים אנושיים ודיגיטליים, ושירות אנושי על ידי בנקאי מומחה גם בדיגיטל לפי בחירת הלקוח וצרכיו, ובנוסף, הצעות ערך פרסונליות בכלל הערוצים, המותאמות לצרכי הלקוח.
- התאמת מודל ההפעלה לאתגרי העתיד ושיפור היעילות התפעולית, בין היתר באמצעות ריכוז מטה הבנק בקמפוס מרכזי בלוד, התאמת מבנה הסניף לאתגרי העתיד ואופטימיזציה של שטחי הנדל"ן, אוטומציה של התפעול הבנקאי, וייעול סביבת העבודה.
- מינוף המיזוג של בנק אגוד ליצירת סינרגיה תפעולית ועסקית ומימוש יתרונות לגודל.

התוכנית האסטרטגית החדשה מכוונת להשגת היעדים שלהלן:

- להציג בשנת 2025 תשואה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות על ההון העצמי הממוצע, בשיעור של כ-14%, וכן תשואה דו ספרתית עולה ויציבה לאורך כל שנות התוכנית, בהתבסס על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של הבנק, בשיעור המזערי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, בתוספת שולי בטחון נאותים;
- צמיחה בפעילות הבנקאית במטרה להוביל להגדלת נתחי השוק של הבנק במערכת הבנקאית בישראל;
- צמיחת ההכנסות בשיעור שנתי ממוצע של כ-8% (אם כי לא ליניארי), מול שליטה ברמת ההוצאה השנתית הממוצעת בשיעור גידול של כ-5% (שגם הוא אינו ליניארי) לאורך שנות התוכנית האסטרטגית החדשה;
- שמירה על יעילות תפעולית גבוהה ומינוף יתרונות לגודל בעקבות המיזוג עם בנק אגוד, עד כדי יחס יעילות תפעולית בשיעור הנמוך מ-50% בשנת 2025.
- במסגרת התוכנית האסטרטגית החדשה, יעקוב הדירקטוריון אחר ביצוע התוכנית, במטרה לבחון את האפשרות להגדלה של שיעור הדיבידנד מ-40% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק, עד לשיעור של 50% מן הרווח הנקי, עם סיום הליך המיזוג עם בנק אגוד; זאת, בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים, וכן בכפוף לקבלת אישורו של המפקח על הבנקים.
- ראה גם פרק "מדיניות חלוקת דיבידנד".
- לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 27 באפריל 2021 (מספר אסמכתא: 071448-01-2021).

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על ידי שימוש במגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. הבנק מפעיל שיטות מדידה כמותיות (מודלים, מדדים, אינדיקטורים, ניתוחי רגישות, תרחישים ועוד) ושיטות מדידה איכותיות (הערכות מומחה וסקרים).

תמצית מדיניות הבנק לסיכונים עיקריים והתפתחויות ברבעון הראשון של שנת 2021

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לפרטים בדבר התכנית האסטרטגית החדשה של הבנק לשנים 2021-2025, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לרבעון הראשון לשנת 2021.

סיכון אשראי

רמת הסיכון הכוללת באשראי נותרה ברמה "בינונית", רמה המשקפת את חוסר הוודאות בהתייחס למלוא ההשפעה של המשבר על איכות תיק האשראי של הבנק.

האשראי במגזר העסקים הקטנים והזעירים מאופיין בפיזור גבוה של הלקוחות הפועלים בענפי המשק השונים ובעיקר במגזרי התעשייה הזעירה, המסחר, השירותים העסקיים והפיננסיים. המימון במגזר העסקים הקטנים והזעירים ניתן בעיקר לזמן קצר, לצורך פעילות שוטפת ומימון הון חוזר, גישור על פערים בתזרים המזומנים, מימון לקוחות ומלאי ופעילות יבוא. מימון זה ניתן כנגד ביטחונות מתאימים כגון שיקים לביטחון/לגבייה, שוברי כרטיסי אשראי, חשבונות, שעבוד חוזים ושעבוד שוטף. כמו כן, האשראי ניתן כנגד ביטחונות חיצוניים כדוגמת פיקדונות, תיקי ניירות ערך ונדל"ן. רמת הסיכון בתיק האשראי לעסקים קטנים וזעירים מנוטרת באופן רציף, כולל שימוש במודלי דירוג אשראי ייעודיים וקביעת תיאבון סיכון בהתאם. כמו כן, מתבצע מעקב אחרי ענפי מסק סיכון גבוה.

אשראי לעסקים בינוניים מאופיין ברמת פיזור גבוהה יחסית מבחינת מספר הלקוחות, היקפי אשראי ללקוח, ענפי המשק והפיזור הגאוגרפי. המימון במגזר זה ניתן לצרכי פעילות שוטפת תוך מימון ההון החוזר ובכלל זה מימון לקוחות ומלאי שהינו לרוב לטווח קצר, התרחבות והשקעות בפירמה שהינו לרוב במימון לטווח בינוני וארוך. מימון זה נשען על מרבית סוגי הביטחונות הקיימים כגון: פיקדונות, ניירות ערך, נדל"ן, ציוד, רכבים, שעבוד שוטף, ערבויות למיניהן וערבויות אישיות. כמו כן, נעשה שימוש בהתניות פיננסיות בקרב לקוחות אלה על מנת להפחית את רמת הסיכון.

האשראי ללקוחות העסקיים הגדולים הינו לרוב ברמת פיזור נמוכה מזו של יתר המגזרים. לקוחות אלה מאופיינים בפעילות מורכבת בתחום הפיננסי, ומקורות המימון שלהם מגוונים הן במערכת הבנקאית בארץ והן בחוץ לארץ, באמצעות גופים מוסדיים ובשוק ההון. הבטחות לאשראי הינן לרוב בטחונות כלליים כגון שעבוד שוטף, שעבוד שלילי מלווים באמות מידה פיננסיות. לקוחות אלו פועלים במגוון מוצרי האשראי ובכלל זה גם אשראי לשוק ההון.

אשראי למגזר אנשים פרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה, הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. לקוחות החטיבה הקמעונאית מדורגים במודלים מתקדמים ייעודיים, המכמתים את ההסתברות לכשל (PD), וכן את שיעור ההפסד בהינתן כשל (LGD) לאוכלוסיות העסקים והלקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית. הניהול השוטף בחטיבה הקמעונאית מבוסס בעיקרו על מערכת המדח"ם (מערכת דירוג, חיתום וניהול מתקדם).

האשראי העסקי מנהל תחת שורה של מדדי סיכון, לרבות מודלים פנימיים להערכת דירוג האשראי של הלקוח. בבנק תשתית עסקית, משפטית ותפעולית לניהול גמיש של סיכון האשראי על ידי מכירה ו/או שיתוף בסיכון. הבנק מנהל ומנטר את סיכון האשראי באופן הדוק, בין היתר באמצעות פעילות שוטפת של פורומים בראשות המנהל הכללי ובראשות מנהל החטיבה העסקית, ובהשתתפות מנהל החטיבה לבקרת הסיכונים ונציגי החטיבות העסקיות. היחידות העסקיות ממשיכות להימצא בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות בכדי לאמוד את מצבם העסקי והשלכות המשבר עליהם, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים ממשבר זה, תוך שמירה על איזונים ומעורבות סיכונים האשראי.

הבנק נקט בשורה ארוכה של צעדים על מנת לתת מענה מידי לצרכים שנוצרו כתוצאה מהמצב החלל במענה תפעולי ללקוחות וכלה בהתאמות במדיניות חיתום האשראי וסיכונים האשראי. הבנק פועל ובוחן באופן שוטף את פרופיל הסיכון, אל מול תיאבון הסיכון בהתאמה להיקפי הפעילות והסיכונים.

האשראי שמעמיד הבנק במסגרת המסלול הכללי בקרן בערבות המדינה לסייע לעסקים קטנים ובינוניים שנפגעו ממשבר הקורונה, כולל ערבות מדינה בשיעור של 85% לכל הלוואה, אך במצטבר עד 15% על התיק כולו, וזאת כנגד פיקדון מהלקוח בשיעור של 5% מסכום הלוואה. ההלוואות ניתנות בריבית פריים פלוס 1.5%. במהלך השנה הראשונה אין תשלומים לפירעון קרן הלוואה, והריבית משולמת על ידי המדינה. בנוסף, הושק בקרן זו מסלול ייעודי לעסקים ברמת סיכון גבוהה ("מסלול מוגבר") ובו ערבות המדינה על התיק כולו הינה 60%, כאשר תנאי הלוואות זהים למסלול הכללי בקרן. במקביל, הושקה ביום 30 באפריל 2020 קרן לעסקים גדולים, בה ערבות המדינה הינה בשיעור של 75% מגובה כל הלוואה, וסך הערבות מוגבלת ל-12%.

האשראי לדיוור הינו בעל משקל מהותי מכלל סיכון האשראי של הבנק, ורמת הסיכון הכוללת בתיק המשכנתאות מוערכת ברמה נמוכה-בינונית בשל חוסר הוודאות המתמשכת.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשיכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובדן בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש מרץ 2021) עומד על כ-53% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי). הבנק אומד, בנוסף, את שיעור המימון ה"אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדיוור, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדיוור, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

סיכון שוק וריבית בתיק הבנקאי

היקף הפעילות בתיק הסחיר (תיקים המנוהלים בחדר עסקאות) הוא נמוך, ומרבית הפעילות הפיננסית והסיכון של הבנק היא בתיק הבנקאי. התיק הבנקאי של הבנק, כולל בעיקר שימושים ארוכים (משכנתאות) אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות שבחלקם קצרים. מבנה התיק חושף את השווי הכלכלי

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

של הבנק לשחיקה בעליית ריבית. נציין כי, תיק הנוסטרו של בנק אגוד משקף סיכון שהינו גבוה מתאבון הסיכון של הבנק. יחד עם זאת, ברמת הבנק המאוחד השפעת תיק זה אינה מהותית ורמת הסיכון הכוללת נותרה נמוכה-בינונית.

הרבעון הראשון של שנת 2021 התאפיין עבור עקומי הריבית השקליים בירידות תשואות בטווח הקצר ובעלייה בטווח הבינוני הארוך (zero coupon). ערכי הסיכון הנמדדים למהלך עסקים רגיל ותרחישי קיצון, עלו במקצת ביחס לערכי סוף השנה, כתוצאה מפעילות בנקאית שוטפת בתחום המשכנתאות, ונעים ברמות סיכון נמוכות מתיאבון הסיכון שנקבע. ברבעון זה נרשמו עליות בציפיות האינפלציוניות. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובניה של פוזיציה חזויה תחת תרחישים שונים.

סיכון הנזילות

הבנק שמר במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד – נכסי רמה 1. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד, כולל נתוני בנק אגוד) לרבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-133%.¹ במהלך רבעון זה, לא נרשמו חריגות ממגבלות תיאבון הסיכון ומדדי הריכוזיות.

בהמשך להגברת הכוונת כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה, לאורך כל הרבעונים השלישי והרביעי של שנת 2020 והרבעון הראשון של שנת 2021 עמדה רמת הכוונת בבנק על רמה מוגברת. במהלך תקופה זו הבנק ביצע מעקב שוטף (כולל תוך יומי) אחר אינדיקטורים כמותיים ואיכותיים (פנימיים וחיצוניים), וכן בחינה מדי יום של מספר תרחישי לחץ לטווחי זמן שונים – בכל התרחישים רמת הנזילות הייתה נאותה והבנק עמד בכל המגבלות הפנימיות. בעקבות הירידה המשמעותית בתחלואה במשק הישראלי וחזרה לפעילות שגרה תוך הסרה משמעותית של המגבלות, הוחלט בבנק בסוף חודש אפריל 2021 להוריד את רמת הכוונת ולחזור למצב עסקים רגיל.

סיכון תפעולי

במהלך כל תקופת הקורונה וברבעון הראשון של שנת 2021, רמת הסיכון התפעולי נותרה בינונית. הבנק שמר על רמה נמוכה של הפסדים בגין אירועי כשל תפעוליים ולא חלו בפועל אירועים תפעוליים מהותיים. רמת הסיכון מייצגת את פוטנציאל הנזק העלול להיגרם מהתממשות סיכונים תפעוליים. נמשכת הפעילות לשיפור הניטור, הניהול והבקרה של הסיכונים התפעוליים, בדגש על שדרוג המערכת המיכונית לאיסוף אירועי הכשל וניהול סקרי הסיכונים ומפת הסיכונים, המשך פעילות לזיהוי וניתוח רוחבי, תהליכי תחקור והפקת לקחים והגברת המודעות לסיכונים התפעוליים השונים.

המשכיות עסקית

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית.

במהלך הרבעון הראשון המשך הבנק להתמודד עם אירוע הקורונה, בין היתר: שמירה על הנחיות עבודה ושמירה על היגיינה וריחוק חברתי, עבודה במתכונת של קפסולות, המשך עבודה מרוחק באמצעות תהליך סדר ומחיר ועוד. ב בהמשך לירידה המשמעותית בתחלואה במדינה ובבנק ובהמשך להנחיות משרד הבריאות ועדכון התקנות להתמודדות עם הנגיף, ביצע הבנק מספר הקלות באופן התנהלות. זאת תוך הקפדה על המשך שמירה על כללי הריחוק החברתי, היגיינה ועטית מסכה, זאת כאמור בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

במהלך הרבעון הראשון החל הבנק ביישום תוכנית העבודה ותוכנית התרגול לשנת 2021, ובכלל זה השתתפות בתרגיל "אגם 21" בהובלת יחידת המטבע של בנק ישראל. מטרת התרגיל הייתה לבחון את יכולת הבנק להעביר כספים מנקודות האיטוף ועד לאספקה ללקוח בנקודת הקצה. התרגיל בחן אספקת מזומן בתרחיש רעידת אדמה עם ההשלכות הנגזרות מכך, בין היתר: הפעלת נהלי עבודה ידנית בסניפים ובמרכז המזומנים, שינוע מזומנים בתנאים אלו, פגיעה בכ"א, שת"פ עם רשויות החרום במדינה ועוד. יחידת המשכיות העסקית בשת"פ היחידות העסקיות בבנק הרחיבה את מתווה התרגיל המקורי ובחנה את השלכות התרחיש על כלל תוכנית החרום. התרגיל עבר בהצלחה ודווח להנהלה ולבנק ישראל. התקיים תרגול סייבר, בהשתתפות הנהלת הבנק כצוות ניהול משבר, יחידת אבטחת מידע והגנת סייבר, יחידת המשכיות העסקית ו"הצוות האדום". תורגל אירוע אשר כולל השבתה של מערכות משמעותיות בשילוב הוצאת מידע רגיש ודרשת כופר לשחרור המערכות ומניעת פרסום המידע. התרגיל בחן מספר אלמנטים, ובכלל זה: הכלה של האירוע בפן העסקי ויודאו המשכיות עסקית של הבנק, מתן מענה בהיבטי תקשורת והסברה, תרגול דילמות שונות העולות כחלק מניהול מו"מ ועוד.

לפרטים נוספים, ראה גם פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק בדוח הדיסקוריון וההנהלה.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 רמת הסיכון נותרה בינונית. במהלך הרבעון זהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפות דיוג) במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת להמשיך ולצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

מערך אבטחת המידע של הבנק פועל בצורה מלאה ורציפה במהלך תקופת הקורונה, תוך שיפור וחיזוק יכולות ומנגנוני הגנה בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתאגרים בהם הבנק נדרש לעמוד.

יצוין כי מגפת הקורונה מעצימה ברמה עולמית את סיכון הסייבר, הן בשל העלייה בהיקף העבודה מרוחק, אשר מרחיבה את משטחי התקיפה על הארגונים, והן בשל התגברות של ניסיונות הונאה בחסות המגפה. הפעילות שנקט הבנק לאורך כל התקופה, הותירה את רמת הסיכון בבנק ללא שינוי.

סיכון טכנולוגיית המידע

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

תיאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית בתרחישי שגרה וחירום, כאשר תיאבון הסיכון של הבנק בהיבטים התפעוליים לסיכון טכנולוגיית המידע נכלל במסגרת ניהול תיאבון הסיכון של הסיכון התפעולי. תיאבון הסיכון בהיבטים הטכנולוגיים מוגדר בשורה של מדדים, לרבות רמות הסיכון במפת סיכונים טכנולוגיים ותיאבון סיכון פרטני בגורמי סיכון שונים.

הבנק מפעיל מגוון אמצעים להפחתת הסיכונים, בין השאר באמצעות אינדיקטורים (KRI) ומערכות תומכות.

¹ החל מנתוני הרבעון הרביעי של שנת 2020 יחס כיסוי הנזילות הממוצע כולל את נתוני בנק אגוד.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

סיכון טכנולוגי המידע נותר ברמה בינונית ומשקף את הנזק הפוטנציאלי מהתממשות סיכוני טכנולוגיה, שהינם מהותיים לפעילות התקינה של הבנק. חטיבת הטכנולוגיה פעלה באופן מלא לתמיכה מלאה בתפקוד השוטף של הבנק ובצרכים הטכנולוגיים שנדרשו לפעילותו בשגרת החירום. לא חלו אירועים ו/או תקלות מהותיות בתקופה זו.

סיכון משפטי

ברבעון הראשון לשנת 2021, רמת הסיכון המשפטי נותרה נמוכה-בינונית. בחינת רמת הסיכון המשפטית בשנת 2020 כללה, בין היתר, גם בחינת ההשלכות האפשריות של משבר הקורונה על הסיכון המשפטי, ונמצא כי, ככלל, אין השפעה על רמת הסיכון המשפטי ואיכות ניהולו.

סיכון ציט

רמת סיכון הציט נותרה ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2021 והיא מוגדרת ברמה נמוכה-בינונית. הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, שיפור הבקרה, קיום הדרכות, ויעול תהליכי העבודה בתחום, תוך שילוב שיפורים טכנולוגיים. ברבעון הנוכחי, הבנק פעל ליישם את ההוראות הרלוונטיות של הרגולטורים השונים. כמו כן, קיים הבנק בקרות שוטפות במטרה לנטר סיכוני ציט העלולים להתהוות בתקופה זו. לבנק תוכניות אכיפה פנימית בדיני נירות ערך ובדיני התחרות הכלכלית.

סיכון חוצה גבולות

רמת הסיכון נותרה ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2021 והיא מוגדרת ברמה נמוכה-בינונית. הבנק מנהל את הסיכון, בין היתר, על ידי עדכון נהלים, מיכון תהליכי עבודה, קיום הדרכות, פעילות תושבי חוץ בסניפים מתמחים והגדרת שגרות עבודה בתהליכים הנדרשים לביצוע הדיווחים הן במסגרת ה-FACTA והן במסגרת ה-CRS.

סיכון הלבנת הון ומימון טרור

סיכון הלבנת הון נותר ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2021 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הערכת הסיכון נובעת בין היתר, מהמשך ניהול ממוקד סיכון הבא לידי ביטוי בעדכון נהלים ותהליכי העבודה, לרבות מיכון תומך ויעול תהליכים, פעילות הדרכה והטמעה לצד בקרות ממוקדות סיכון, טיובי מסמכים וסיווגים וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים הריגים וכשלי ציט. מערכת מא"ה (מערכת איסור הלבנת הון) לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על הפעילות הבנקאית. במהלך הרבעון הראשון של השנה העביר הבנק דיווח חצי שנתי לבנק ישראל על סיכוני ציט במתכונתו החדשה לפי הוראת דיווח 825.

סיכון מוניטין

הבנק עוקב אחר, ובוחן את השפעת התפשטות נגיף הקורונה בעולם ובישראל על הפעילות העסקית בכלל ועל סיכון המוניטין בפרט, בהיבט של תפיסות שליליות כלפי הבנק ספציפית וכחלק מתפיסות כלפי כלל המערכת הבנקאית. בנוסף, עוקב הבנק ובוחן את השפעת מיזוג בנק אגוד על סיכון המוניטין. להערכת הנהלת הבנק, בשלב זה לא חל שינוי מהותי ברמת סיכון המוניטין. הבנק ממשיך ומנטר את הנושא באופן שוטף.

סיכון אסטרטגי-עסקי

סיכון אסטרטגי-עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון האסטרטגי-עסקי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

הבנק פועל במסגרת תוכנית אסטרטגית חמש שנתית, אשר אושרה בדירקטוריון הבנק בחודש אפריל 2021 ועקרונותיה פורסמו לציבור. סטייה מהותית מאסטרטגיית הבנק מחייבת את אישור דירקטוריון הבנק. הסיכון מנוטר על ידי חטיבת מידע ודיווח כספי ומאוגר על ידי החטיבה לבקרת סיכונים. לפרטים בדבר התוכנית האסטרטגית ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

סיום DPA וביטול כתב אישום נדחה בארה"ב

ביום 22 במרץ 2021 ניתן על ידי בית המשפט בארצות הברית (לוס אנג'לס) צו המורה על ביטול כתב האישום הנדחה, אשר הוגש נגד חברות קבוצת הבנק, בהתאם להסכם (DPA) שנחתם ביום 12 במרץ 2019 בין הבנק ובין משרד המשפטים בארצות הברית (DOJ), לסיים חקירת ה-DOJ בעניין עסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים. הצו האמור ניתן לבקשת ה-DOJ, אשר ציין, בין היתר, במסגרת בקשה שהגיש לבית המשפט הנכבד עם תום תקופת ההסכם (שנתיים) אשר נקבעה במסגרת ה-DPA, כי חברות קבוצת הבנק קיימו את התחייבויותיהם על פי ההסכם האמור. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים.

ביום 27 בדצמבר 2020 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאית תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיוור. העדכון כולל ביטול מגבלת ריבית הפריים, כך שנותרה המגבלה שלפחות שליש מסך המשכנתא יינתן בריבית קבועה, ועד שני השלישים הנותרים יינתנו בריבית משתנה. התיקונים להוראה לפי החוזר הינם החל מיום 17 בינואר 2021. עבור הלוואה לדיוור המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה בבנק או בבנק אחר חל התיקון החל מיום 28 בפברואר 2021. בשלב זה, לא ניתן להעריך את ההשפעה על היקף הפניות של לקוחות שיבקשו למחזר הלוואות. הבנק נערך בהתאם, לרבות בהיבטים התפעוליים במתן מענה ללקוחות.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, וכחלק מהתהליך השנתי לאישור כלל מסמכי המדיניות, אושרו בהנהלה ובדירקטוריון הבנק מספר מסמכי מדיניות ניהול ובקרת סיכונים של הבנק, ביניהם: מדיניות לניהול סיכון המוניטין, מדיניות בנקאות פתוחה, מדיניות בנקאות בתקשורת, מדיניות הביטוח, מדיניות ניהול סיכוני שוק וריבית, מדיניות ניהול סיכון ספקים ומיקור חוץ.

סיכונים מובילים ומתפתחים

הפעילות העסקית של הבנק חושפת אותו לשררה של סיכונים פיננסיים ושאינם פיננסיים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו העסקיות ובתדמיתו. הסיכונים המובילים והמתפתחים נגזרים מהסביבה העסקית של הבנק המושפעת מהסביבה המאקרו-כלכלית, מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, לשינויים החלים במודל העסקי ולמגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים.

סיכונים מובילים הינם סיכונים הנובעים מהתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתפתחים, שהינם סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק, מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכוני אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע ומוניטין. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל הסיכונים הגלומים בפעילותו העסקית ואלו הנובעים מתנאי השוק ומדרישות הרגולציה.

הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים:

סיכון עסקי אסטרטגי – התגברות התחרות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ובמודלים העסקיים עלולים ליצור השפעות מהותיות על המערכת הבנקאית בטווח הבינוני ארוך. כמו כן, שינויים רגולטוריים (כגון: חוק נתוני אשראי, בנקאות פתוחה וניוד חשבונות בנק) עלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק. בנוסף, הסיכון מושפע מאירוע הקורונה שהינו בעל פוטנציאל השפעה על כל פרופיל הסיכון של הבנק לאור אי וודאות לגבי המשך התפתחותו וההשלכות המאקרו כלכליות המהותיות הנובעות ממנו.

סיכון מאקרו כלכלי – פעילות הבנק מושפעת מהסביבה המאקרו כלכלית, אירוע הקורונה השפיע באופן משמעותי על הכלכלה העולמית והמקומית, ישנה האטה בפעילות הכלכלית וחלו שינויים בסביבה המאקרו כלכלית כולל: עלייה בשיעור האבטלה, שינויים בריבית, תנודות בשווקים ושינוי במחירי הנכסים. התממשות הסיכון עלולה להגדיל את היקף החובות הבעייתיים ולהשפיע לרעה על התוצאות העסקיות של הבנק.

סיכון אבטחת מידע וסייבר – איומי הסייבר מתגברים כלפי גופים פיננסיים. הבנק מפעיל מנגנוני ההגנה על מנת לצמצם את היכולת לבצע פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח. אירוע הקורונה מעצים את סיכון הסייבר, הן בשל העלייה בהיקף העבודה מרוחק, אשר מרחיבה את משטחי התקיפה על הארגונים, והן בשל התגברות של ניסיונות הונאה בחסות המגפה.

סיכון טכנולוגי – התפתחות הטכנולוגיה וגילן של המערכות הקיימות בבנק, במקביל לריבוי דרישות רגולציה בנקאית בלוחות זמנים קצרים, מעצימות את הנזק הפוטנציאלי העלול לנבוע מסיכוני הטכנולוגיה שהינם מהותיים לפעילות התקינה של הבנק. **סיכון רגולטורי** – התגברות הרגולציה בארץ ובעולם, נושא המגביר את אי וודאות והתחרותיות בסביבה העסקית. הבנק עשוי להידרש להיערכויות ועלויות מיכוניות שעלולות ליצור סיכון לתוצאות הבנק. הבנק פועל באופן שוטף לטיפול בהוראות הרגולציה הרלבנטיות לפעילותו, תוך שהוא מקצה את המשאבים הנדרשים לשם הטיפול הנדרש בהם. יודגש כי לבנק תיאבון סיכון אפסי לאי עמידה בהוראות הרגולטוריות החלות עליו. פעולות הבנק בקשר עם סיכונים אלה, הן בעיקר פעולות איכותיות שנועדו ליצור את המסגרת הנדרשת לטיפול בסיכונים המתגברים.

סיכון סביבתי וסיכון אקלים – סיכון סביבתי הינו הסיכון להפסד בשל השפעת עלויות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, כמו ירידה בערך ביטחונות שמומשו, או הרעה במצבו הפיננסי של לווה בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. סיכון סביבתי כולל שינויי אקלים, פגיעה במגוון הביולוגי וזיהומי אוויר, מים וקרקעות. לפיכך, לסיכון הסביבתי עלולה להיות השפעה ישירה ועקיפה:

- השפעה ישירה - יכולה לנבוע מעלויות מפגעים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם, נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים או הפסד כספי העלול להיגרם מתהליך אימוץ של מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק.
- השפעה עקיפה - עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווים בעקבות השפעות סביבתיות ושינויי אקלים (במסגרת סיכוני האשראי של הבנק), התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים כגון סיכון מוניטין.

הבנק נערך להרחבת פעילותו לניטור וניהול הסיכונים הסביבתיים לרבות סיכוני אקלים, בהתאמה לציפיות הפיקוח על הבנקים ולפרקטיקה העולמית המתפתחת בנושא.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

סקירת נכסי סיכון משוקללים (ov1)

דרישות הון מזעריות ⁽¹⁾		נכסי סיכון משוקללים		
ליום 31 במרץ 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרץ 2021	ליום 31 במרץ 2021	
22,077	178,782	181,495		סיכון אשראי (גישה סטנדרטית) ⁽²⁾
246	1,810	2,020		סיכון אשראי של צד נגדי (גישה סטנדרטית)
62	487	511		התאמה בגין סיכון אשראי CVA ⁽³⁾
525	4,313	4,314		סכומים מתחת לספי הניכיון (כפופים למשקל סיכון 250%)
22,910	185,392	188,340		סך הכל סיכון אשראי
302	2,228	2,484		סיכון שוק (גישה סטנדרטית)
1,595	12,864	13,112		סיכון תפעולי ⁽⁴⁾
24,807	200,484	203,936		סך הכל

(1) לדרישה זו מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

(2) סיכון אשראי אינו כולל סיכון אשראי צד נגדי, התאמה בגין סיכון אשראי, סיכון סילוק, חשיפות איגוח וסכומים מתחת לספי הניכיון.

(3) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(4) הקצאת הון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

השינוי בנכסי הסיכון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 נובע בעיקר מצמיחת האשראי העסקי וצמיחת תיק ההלוואות לדיור.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

הון ומינוף

הרכב ההון

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2. הון עצמי רובד 1 כולל את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק ואת זכויות בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות מאוחדות (עודף ההון בחברת הבת אינו מוכר).

בהון עצמי רובד 1 נכללים התאמות פיקוחיות וניכויים מההון - מוניטין, השקעות ברכיבי הון של תאגידים פיננסיים, הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידור תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, התאמות בגין התחייבות של מכשירים נגזרים הנובעים משינוי סיכון האשראי של הבנק (DVA) והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 31 במרץ 2021 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו. מגבלות על מבנה ההון:

- הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.
- מכשירי הון הכשירים להיכלל בהון רובד 2 לא יעלו על 50% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.

לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבויות נדחים מסוג CoCo ראה ביאור 17 לדוחות הכספיים.

להלן תמצית רכיבי ההון הפיקוחי, יחס ההון לרכיבי סיכון של הקבוצה ויחסי ההון המזעריים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים:

31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2020	31 במרץ 2021	
במיליוני שקלים חדשים			
19,352	16,847	19,940	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
(785) ⁽¹⁾	129	(768) ⁽¹⁾	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
20,137	16,718	20,708	הון עצמי רובד 1
7,176	5,803	6,665	הון רובד 2
27,313	22,521	27,373	סך כל הון כולל
200,484	169,001	203,936	סך נכסי סיכון משוקללים
10.04%	9.89%	10.15%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.62%	13.33%	13.42%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.68%	8.82%	8.66%	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
12.18%	12.32%	12.16%	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים

(1) כולל יתרת זכות נדחית מרכישת בנק אגוד, לפרטים נוספים ראה ביאור 25 ו' בדוח הכספי לשנת 2020.

לפרטים בדבר הרכב מפורט של ההון הפיקוחי בהתאם לדרישות הגילויי בנדבך השלישי של באזל ליום 31 במרץ 2021 בהשוואה ליום 31 במרץ 2020 וליום 31 בדצמבר 2020 ראה תוספת א' להלן.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

יחס המינוף

הבנק מיישם את כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף, המאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המינוף שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות נגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

יחס המינוף של הבנק ליום 31 במרץ 2021 הינו 5.16%, לעומת 5.19% ביום 31 בדצמבר 2020.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי. בהתאם לחוזר שפורסם ביום 22 במרץ 2021, הוארכה תחילתה של ההוראה מיום פרסומה ותוקפה עד ליום 30 בספטמבר 2021. לאחר תום תוקף ההוראה תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

להלן פרטים בדבר יחס המינוף (Leverage Ratio) של הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף	ליום 31 במרץ 2021	ליום 31 במרץ 2020	ליום 31 בדצמבר 2020
סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים	370,410	284,731	360,140
התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	1,093	611	(425)
התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים ⁽⁴⁾	28,042	22,959	26,875
התאמות אחרות	1,763	1,562	1,780
חשיפה לצורך יחס המינוף	401,308	309,863	388,370

(4) המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומי שווי ערך אשראי, בהתאם לכללי המדידה של הלימות ההון (באזל).

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

גילוי על יחס המינוף (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 במרץ 2021 ליום 31 במרץ 2020 ליום 31 בדצמבר 2020

			הרכב החשיפות ויחס המינוף (במיליוני שקלים חדשים)
			חשיפות מאזניות
355,505	281,021	367,036	נכסים במאזן
(314)	(87)	(300)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
355,191	280,934	366,736	סך חשיפות מאזניות
			חשיפות בגין נגזרים
3,694	2,922	3,207	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
1,819	1,918	2,110	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	-	-	גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
(1,866)	(188)	(1,028)	ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים
-	-	-	רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח
257	285	267	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	-	-	קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
3,904	4,937	4,556	סך חשיפות בגין נגזרים
			חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
2,400	1,033	1,974	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמשופלות כמכירה חשבונאית
-	-	-	סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך
-	-	-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	-	-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן
2,400	1,033	1,974	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
			חשיפות חוץ מאזניות אחרות
97,326	77,839	97,500	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(70,451)	(54,880)	(69,458)	התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי
26,875	22,959	28,042	פריטים חוץ מאזניים
			הון וסך החשיפות
20,137	16,718	20,708	הון רובד 1
388,370	309,863	401,308	סך החשיפות
			יחס מינוף
5.19%	5.40%	5.16%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

סיכון אשראי

פרק זה דן בסיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של ועדת באזל וה-FSB, כאשר מבנה הפרק וסדר הנושאים (תוך שהם מותאמים לאופי הפעילות בבנק), גם הם בהתאם לאותן הדרישות.

פרק סיכון אשראי של צד נגדי להלן כולל גילויים איכותיים וכמותיים על דרישת ההון בגין סיכון זה והתאמה לדרישות ההון בגין סיכון אשראי (CVA). סיכון אשראי הוא הסיכון שלווח, או צד נגדי, של הבנק לא יעמוד בהחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי הוא סיכון מהותי בפעילותו של הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווח ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים הנוגעים בעיקר לשינויים בסביבה המאקרו כלכלית של הלווח, סיכונים סביבתיים, סיכונים אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

תחום האשראי נמצא בליבת הפעילות הבנקאית, ולפיכך, הינו הסיכון העיקרי מבין סוגי הסיכונים שהמערכת הבנקאית עוסקת בהם. בהתאם, החלק הארי של ההון המוקצה בנדבך הראשון, נובע מסיכון האשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון אשראי ראה פרק סיכון אשראי בדוח הסיכונים לשנת 2020 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)

31 במרץ 2021				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
337,092	2,421	336,443	3,070	חובות, למעט אגרות חוב
17,547	-	17,547	-	איגרות חוב
97,579	229	97,702	106	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
452,218	2,650	451,692	3,176	סך הכל

31 במרץ 2020				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
263,845	1,936	262,786	2,995	חובות, למעט אגרות חוב
7,783	-	7,783	-	איגרות חוב
77,728	132	77,820	40	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
349,356	2,068	348,389	3,035	סך הכל

31 בדצמבר 2020				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
328,043	2,435	327,550	2,928	חובות, למעט אגרות חוב
15,453	-	15,453	-	איגרות חוב
97,140	232	97,264	108	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
440,636	2,667	440,267	3,036	סך הכל

(1) יתרות ברוטו בהתאם לערכים החשבונאיים המדווחים בדוחות הכספיים של פריטים מאזניים וחוץ מאזניים, היוצרים חשיפה לסיכון אשראי לפי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203.

(2) חשיפות חוץ מאזניות הינן לפני מקדמי המרה לאשראי (CCF)

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 31 במרץ 2021 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור								
יתרות בגין הלוואות בפיגור סך הכל	שמוחזרו ⁽²⁾	בפיגור של 90 יום או יותר						
		סך הכל		מעל 6		מעל 15		
		מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	עד 33 חודשים	עד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	30 ימים ועד 89 ימים ⁽¹⁾	
308	34	266	200	22	17	27	8	סכום בפיגור
118	7	111	110	1	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽³⁾
1,857	68	1,299	141	121	180	857	490	יתרת חוב רשומה
221	34	187	102	60	25	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
1,636	34	1,112	39	61	155	857	490	יתרת חוב נטו

- (1) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (2) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.
- (3) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
- (4) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3)

ליום 31 במרץ 2021										
לא מובטחים מובטחים										
מזה: על ידי ערביות מזה: על ידי נגזרי										
מזה: על ידי בטחון פיננסיות אשראי										
מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח ⁽²⁾	מזה: סכום יתרה מאזנית ⁽⁴⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	2,023	8,956	8,180	27,629	10,203	36,585	300,507	300,507	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	17,547	17,547	אגרות חוב
-	-	2,023	8,956	8,180	27,629	10,203	36,585	318,054	318,054	סך הכל
-	-	21	199	39	490	60	389	2,335	2,335	מזה: פגום או בפיקוד של 90 ימים או יותר

ליום 31 במרץ 2020										
לא מובטחים מובטחים										
מזה: על ידי ערביות מזה: על ידי נגזרי										
מזה: על ידי בטחון פיננסיות אשראי										
מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח ⁽²⁾	מזה: סכום יתרה מאזנית ⁽⁴⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	984	6,706	5,723	17,688	6,708	24,394	239,451	239,451	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	7,783	7,783	אגרות חוב
-	-	984	6,706	5,723	17,688	6,708	24,394	247,234	247,234	סך הכל
-	-	88	228	66	334	154	518	2,193	2,193	מזה: פגום או בפיקוד של 90 ימים או יותר

ליום 31 בדצמבר 2020										
לא מובטחים מובטחים										
מזה: על ידי ערביות מזה: על ידי נגזרי										
מזה: על ידי בטחון פיננסיות אשראי										
מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח ⁽²⁾	מזה: סכום יתרה מאזנית ⁽⁴⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	1,747	8,319	8,198	26,126	9,945	34,445	293,598	293,598	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	15,453	15,453	אגרות חוב
-	-	1,747	8,319	8,198	26,126	9,945	34,445	309,051	309,051	סך הכל
-	-	20	238	74	226	94	464	2,136	2,136	מזה: פגום או בפיקוד של 90 ימים או יותר

(1) יתרה מאזנית בהתאם לערכים החשבונאיים המדווחים בדוחות הכספיים ולאחר הפרשות להפסדי אשראי.
 (2) יתרה מאזנית של חלק מסכום החובות שמובטח בבטחון, ערבות או נגזר אשראי, לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

סיכון האשראי לפי הגישה הסטנדרטית

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5)⁽¹⁾⁽²⁾

סך הכל חשיפות אשראי (לאחר מקדמי המרה והפחתת ביטחונות)	אחר	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	0%	סוגי נכסים/משקל סיכון
104,496	-	-	135	-	-	-	-	87	104,274	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
2,099	-	-	1	-	-	9	-	1,850	239	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
4,882	-	-	206	-	-	658	-	4,018	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
59,139	-	-	52,193	-	-	451	-	6,495	-	תאגידים
24,306	-	-	2	24,304	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
13,386	-	-	3	13,383	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
159,282	-	-	1,218	36,776	27,019	38,823	55,446	-	-	בביטחון נכס למגורים
6,674	-	-	6,674	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
2,601	-	1,124	1,477	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
6,366	4	77	3,808	-	-	-	-	-	2,477	נכסים אחרים
528	-	36	492	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
383,231	4	1,201	65,717	74,463	27,019	39,941	55,446	12,450	106,990	סך הכל
ליום 31 במרץ 2020										
60,977	-	-	91	-	-	-	-	31	60,855	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
1,363	-	-	-	-	-	25	-	1,041	297	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
2,390	-	-	119	-	-	279	-	1,992	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
49,481	-	-	42,923	-	-	503	-	6,055	-	תאגידים
19,979	-	-	-	19,979	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
10,900	-	-	6	10,894	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
137,388	-	-	1,215	35,974	16,108	33,186	50,905	-	-	בביטחון נכס למגורים
4,132	-	-	4,132	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
2,582	-	1,404	1,178	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
4,526	5	59	2,693	-	-	-	-	-	1,769	נכסים אחרים
137	-	49	88	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
293,718	5	1,463	52,357	66,847	16,108	33,993	50,905	9,119	62,921	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2020										
97,210	-	-	118	-	-	-	-	87	97,005	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
1,905	-	-	1	-	-	25	-	1,627	252	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
4,631	-	-	164	-	-	666	-	3,801	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
58,548	-	-	51,870	-	-	466	-	6,212	-	תאגידים
24,247	-	-	1	24,246	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
13,333	-	-	4	13,329	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
155,992	-	-	1,205	37,561	23,996	38,010	55,220	-	-	בביטחון נכס למגורים
6,639	-	-	6,639	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
2,462	-	1,208	1,254	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
6,005	5	119	3,467	-	-	-	-	-	2,414	נכסים אחרים
495	-	96	399	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
370,972	5	1,327	64,723	75,136	23,996	39,167	55,220	11,727	99,671	סך הכל

(1) היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוב מאזניות המשקפות סיכון אשראי, זאת למעט סכומי מסים נדחים והשקעות בתאגידים פיננסיים מתחת לספי הניכוי (הכפופים למשקל סיכון 250%), חשיפות בגין סיכון אשראי צד נגדי וחשיפות איגות.

(2) היתרות משקפות את סכומי החשיפה הפיקוחיים, בניכוי הפרשות ומחיקות, לאחר מקדמי המרה ולאחר שיטות להפחתת סיכון אשראי.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

סיכון אשראי של צד נגדי

ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)

ליום 31 במרץ 2021			
נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	חשיפה פוטנציאלית עתידית	עלות שחלוף
1,760	2,670	1,806	2,079
195	195	-	-
1,955	2,865	1,806	2,079

שיטת החשיפה הנוכחית
הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)

סך הכל

ליום 31 במרץ 2020			
נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	חשיפה פוטנציאלית עתידית	עלות שחלוף
1,826	3,094	1,902	2,584
126	126	-	-
1,952	3,220	1,902	2,584

שיטת החשיפה הנוכחית
הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2020			
נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	חשיפה פוטנציאלית עתידית	עלות שחלוף
1,380	2,408	1,494	1,782
365	365	-	-
1,745	2,773	1,494	1,782

שיטת החשיפה הנוכחית
הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)

סך הכל

הקצאת הון בגין התאמת שערור לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 במרץ 2020		ליום 31 במרץ 2021	
נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות
487	1,905	673	2,863	511	2,257

סך כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

סיכון שוק

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה). לבנק אין חשיפה לסחורות וחשיפתו למניות איננה מהותית, כך שהחשיפה העיקרית שלו לסיכון השוק נובעת מסיכון הבסיס - הסיכון הקיים כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במטבע או מגזרי הצמדה שונים, ומסיכון הריבית (Interest Rate Risk), שהינו הסיכון לרווחי הבנק ולהון הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, מתזוזות בשיעורי הריבית, תזוזות שונות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לפעילותו העסקית, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי הבנק (שינוי בהכנסות) ועל שווי נכסיו (שינוי בשווי הוגן).

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק ראה פרק סיכון שוק בדוח הסיכונים לשנת 2020 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק בגישה הסטנדרטית

להלן רכיבי דרישת ההון תחת הגישה הסטנדרטית לסיכון שוק (במיליוני שקלים חדשים):

נכסי סיכון ליום :		
31 בדצמבר 2020	31 במרץ 2021	31 במרץ 2021
		מוצרים ישירים
		סיכון שיעור ריבית (כללי וספציפי)
1,519	1,393	1,888
		סיכון פוזיציה במניות (כללי וספציפי)
40	-	34
		סיכון שער חליפין
626	369	498
		סיכון סחורות
-	-	-
		אופציות
-	-	-
		גישת דלתה-פלוס
43	81	64
		איגוח
-	-	-
2,228	1,843	2,484
		סך הכל

כאמור לעיל, היקף החשיפה בתיק הסחיר הינו נמוך ומרביתו נובע מסיכון ריבית. נכסי הסיכון בגין סיכון שיעור ריבית הושפעו מפוזיציות של נגזרים שלא קוזזו בהתאם לשיטת המדידה הסטנדרטית.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

סיכון נזילות

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכון הנזילות הוא סיכון מהותי וייחודי בשל הצורך להגיב אליו תוך פרק זמן קצר ככל הניתן. התרחשות הסיכון עלולה לגרום הפסדים גדולים לבנק, ואף להוביל לקריסתו. לפרטים נוספים בדבר סיכון נזילות ראה פרק סיכון נזילות בדוח הסיכונים לשנת 2020 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות (Liquidity)

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021		
סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾ (ממוצע)	סך ערך משוקלל ⁽³⁾ (ממוצע)	
84,754		סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
9,699	150,048	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
2,119	42,377	פיקדונות יציבים
6,035	56,161	פיקדונות פחות יציבים
1,545	51,510	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
55,504	88,372	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
		פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים
868	3,471	בנקאיים קואופרטיביים
54,450	84,715	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
186	186	חובות לא מובטחים
1,003	-	מימון סיטונאי מובטח
24,404	110,780	דרישות נזילות נוספות, מזה:
16,983	16,983	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
4,450	55,602	קווי אשראי ונזילות
476	476	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
2,495	37,719	מחויבויות מימון מותנות אחרות
90,610		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
1,080	2,135	הלוואות מובטחות
9,774	12,565	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
16,027	20,405	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
26,881	35,105	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם⁽⁴⁾		
84,754		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
63,729		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
133		יחס כיסוי נזילות (%)

- (1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון הראשון של שנת 2021 הינו 74.
- (2) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס יוצא (לגבי תזרימים נכנסים יוצאים).
- (4) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת: מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס יוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽⁴⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020		
סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾ (ממוצע)	סך ערך משוקלל ⁽³⁾ (ממוצע)	
סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה		
סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)		
תזרימי מזומנים יוצאים		
		פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
6,520	111,504	פיקדונות יציבים
1,543	30,868	פיקדונות פחות יציבים
3,548	32,989	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
1,429	47,647	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
38,088	57,649	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידי בנקאיים קואופרטיביים
381	1,524	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
36,571	54,989	חובות לא מובטחים
1,136	1,136	מימון סיטונאי מובטח
239	-	דרישות נזילות נוספות, מזה:
19,335	85,230	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
14,125	14,126	קווי אשראי ונזילות
2,827	41,765	מחויבויות מימון מותנות אחרות
2,383	29,339	
64,182		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
תזרימי מזומנים נכנסים		
		הלוואות מובטחות
296	1,128	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
6,931	9,530	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
14,655	19,671	
21,882	30,329	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם⁽⁴⁾		
49,568		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
42,300		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
117		יחס כיסוי נזילות (%)

- (1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון הראשון של שנת 2020 הינו 76.
- (2) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס יוצא (לגבי תזרימים נכנסים יוצאים).
- (4) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת: מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס יוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽⁴⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2020		
סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾	סך ערך משוקלל ⁽³⁾	
(ממוצע)	(ממוצע)	
78,145		סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
9,526	148,396	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
2,071	41,410	פיקדונות יציבים
5,885	54,642	פיקדונות פחות יציבים
1,570	52,344	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
50,718	83,017	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
		פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים
717	2,867	קאופרטיביים
49,899	80,048	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
102	102	חובות לא מובטחים
994	-	מימון סיטונאי מובטח
22,600	106,705	דרישות נזילות נוספות, מזה:
15,210	15,210	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
4,268	53,022	קווי אשראי ונזילות
382	382	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
2,740	38,091	מחויבויות מימון מותנות אחרות
83,838		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
1,036	2,081	הלוואות מובטחות
9,895	12,659	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
14,138	18,870	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
25,069	33,610	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם⁽⁴⁾		
78,145		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
58,769		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
133		יחס כיסוי נזילות (%)

- (1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון הרביעי של שנת 2020 הינו 79.
- (2) ערכים לא משוקללים חושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים חושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
- (4) ערכים מתואמים חושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כיסוי הנזילות

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כיסוי הנזילות הם הרכב המקורות והשימושים של הבנק. הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA) הינם נכסים ברמה 1, המאופיינים ברמת סחירות גבוהה ורמת סיכון נמוכה, אלו כוללים - מזומנים, עובר-ושב ופיקדונות בבנקים מרכזיים, איגרות חוב של ריבונות בעלות משקל סיכון 0% ואיגרות חוב של מדינת ישראל. עיקר תזרימי המזומנים היוצא הינו כנגד מימון סיטונאי בלתי מובטח - פיקדונות שהופקדו בבנק על ידי תאגידים וגופים פיננסיים וכן תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים. עיקר תזרימי המזומנים הנכנס הינו בגין תקבולי אשראי וכן תזרימים נכנסים בגין חשיפה לנגזרים.

היחס נע בצורה מחזורית ברובה, הניתנת לחיזוי לפי אומדנים פנימיים של הבנק. הגורם המרכזי המשפיע, לאורך זמן, על התפתחות היחס הוא הצמיחה בפעילות הבנק, הן בצד גיוס וניהול מבנה המקורות והן בצד הגידול בשימושים. קיימת תנודתיות מסוימת בין הימים במהלך החודש בשל פעילות שוטפת של לקוחות וכן תחלופה בין שקלים למטבע-חוץ, בעיקר בעקבות פעילות בנגזרי שקל/מטבע חוץ.

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA)

להלן פירוט נכסים נזילים לפי רמות כנדרש בהוראה 221 (במיליוני שקלים חדשים):

ממוצע לרבעון ראשון		31 במרץ		
2020	2021	2020	2021	
49,556	84,653	51,310	90,692	נכסי רמה 1
12	101	12	107	נכסי רמה 2
-	-	-	-	נכסי רמה 3
49,568	84,754	51,322	90,799	סך הכל HQLA

קיימת מגבלה רגולטורית על סניף לוס אנג'לס לגבי השימוש ברזרבת הנזילות בישות זו, תרחישי הבנק מניחים שימוש בנזילות הסניף בהתחשב במגבלה.

הרכב נכסים זמינים משועבדים ולא משועבדים:

ליום 31 במרץ 2021			
מזה: לא משועבד	מזה: משועבד	סך היתרה במאזן	
87,989	1,331	89,320	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
13,311	861	14,172	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1,322	-	1,322	אגרות חוב של אחרים בישראל
2,583	358	2,941	אגרות חוב של ממשלות זרות
529	20	549	אגרות חוב של אחרים זרים
247,268	2,273	249,541	אשראי לציבור, נטו
353,002	4,843	357,845	סך הכל

ליום 31 במרץ 2020			
מזה: לא משועבד	מזה: משועבד	סך היתרה במאזן	
54,649	82	54,731	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
7,122	496	7,618	אגרות חוב של ממשלת ישראל
164	-	164	אגרות חוב של אחרים בישראל
461	217	678	אגרות חוב של ממשלות זרות
112	-	112	אגרות חוב של אחרים זרים
210,230	-	210,230	אשראי לציבור, נטו
272,738	795	273,533	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2020			
מזה: לא משועבד	מזה: משועבד	סך היתרה במאזן	
84,111	339	84,450	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
13,652	803	14,455	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1,390	-	1,390	אגרות חוב של אחרים בישראל
106	345	451	אגרות חוב של ממשלות זרות
528	20	548	אגרות חוב של אחרים זרים
243,468	2,057	245,525	אשראי לציבור, נטו
343,255	3,564	346,819	סך הכל

התפתחויות ביחס כיסוי הנזילות

הבנק שמר במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד, כולל נתוני בנק אגוד) לרבעון הראשון של שנת 2021 הסתכם ב-133%. במהלך רבעון זה, לא נרשמו חריגות ממגבלות היחס.

תוספות

תוספת א' - הרכב ההון הפיקוחי

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2020	2020	2021	2021	
במיליוני שקלים חדשים				
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
3,532	2,302	3,534		1 הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
15,548	14,295	16,224		2 עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
(160)	(167)	(248)		3 רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
432	417	430		5 מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג (זכויות מיעוט)
19,352	16,847	19,940		6 הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים				
87	87	87		8 מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלבנטי
100	-	95		9 נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם
127	-	118		10 מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי
11	29	(9)		11 סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן
10	13	2		14 רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק
-	-	-		16 השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
-	-	-		21 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
-	-	-		25 מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
(1,120)	-	(1,061) ⁽¹⁾		26 התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
-	-	-		ג.26 מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיפים 25 ו.א. 25 -ב.
(785)	129	(768)		28 סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
20,137	16,718	20,708		29 הון עצמי רובד 1
-	-	-		44 הון רובד 1 נוסף
20,137	16,718	20,708		45 הון רובד 1
הון רובד 2: מכשירים והפרשות				
258	339	222		46 מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו
894	893	447		47 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
3,709	2,800	3,713		48 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
-	-	-		49 מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2
2,315	1,771	2,283		50 הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס
7,176	5,803	6,665		51 הון רובד 2 לפני ניכויים

דוח סיכונים

ליום 31 במרץ 2021

	ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר
	2020	2021	2020
במיליוני שקלים חדשים			
הון רוברד 2: ניכויים			
57	סך כל הניכויים להון רוברד 2	-	-
58	הון רוברד 2	5,803	7,176
59	סך ההון	22,521	27,313
60	סך נכסי סיכון משוקללים	169,001	200,484
יחסי הון וכריות לשימור הון			
61	הון עצמי רוברד 1	9.89%	10.04%
62	הון רוברד 1	9.89%	10.04%
63	ההון הכולל	13.33%	13.62%
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים			
69	יחס הון עצמי רוברד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	8.82%	8.68%
71	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	12.32%	12.18%
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)			
72	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה	-	80
73	השקעות בהון עצמי רוברד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה	2	3
75	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה	1,148	1,722
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2			
76	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רוברד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה	1,771	2,315
77	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רוברד 2 תחת הגישה הסטנדרטית	1,950	2,317
מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר			
84	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רוברד 2 הכפופים להוראות המעבר	893	1,195
85	סכום שנוכה מהון רוברד 2 בשל התקרה	1,792	1,819

(1) כולל יתרת זכות נדחית מרכישה בנק אגוד. לפרטים נוספים ראה ביאור 25 ו' בדוח הכספי שנת 2020.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוח הסיכונים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוח הסיכונים:

מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל II.
	HQLA - High Quality Liquid Assets - נכסים נזילים באיכות גבוהה, אשר ניתן להמירם למזומן בקלות ובמהירות, תוך הפסד ערך קטן או ללא הפסד בתרחיש קיצון.
	PD (Probability Of Default) - ההסתברות באחוזים שלווה יכנס לכשל בתוך זמן מוגדר.
	LGD (Loss Given Default) - שיעור ההפסד מהאשראי במידה והלקוח יכנס לכשל.
ב	באזל - באזל II / באזל III - מסגרת ההערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.
ה	הגישה הסטנדרטית - גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.
	הון פיקוחי (הון כולל) - ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון נוסף והון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
י	יחס הון מזערי - היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.
מ	מבחני מצוקה (קיצון) - כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.
	מסמך הסיכונים - מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.
נ	נדבך 2 - הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל II המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. המפקח יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.
	נדבך 3 - הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל II אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.
	נכסי סיכון - מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.
ס	סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment - הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההוגן של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).
	סיכון אשראי של צד נגדי - הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.
מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים	
א	איגרות חוב - נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים.
ח	חבות - אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין.
	חוב פגום - חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונים במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור.
י	יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי סכום החוב שנמחק חשבונאית.
	מכשיר פיננסי חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
ג	נגזר - מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתידי.
מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות	
ABC	LCR - Liquidity coverage ratio - יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרימי המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.

ניירות ערך, 1, 7, 12, 15, 17, 21
נכסי סיכון, 3, 8, 19, 35

ס

סיכון אסטרטגי, 13, 17
סיכון אשראי, 3, 5, 10, 11, 12, 13, 15, 23, 25, 27, 35
סיכון חוצה גבולות, 13, 17
סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון, 13
סיכון מוניטין, 11, 13, 17
סיכון נדילות, 3, 11, 13, 29
סיכון ציות ורגולציה, 13
סיכון ריבית, 13, 28
סיכון שוק, 3, 11, 15, 28, 35
סיכון תפעולי, 11, 16, 35

ע

עמלות, 35
ענפי משק, 13, 15

ש

שווי הוגן, 20, 28, 35

א

אשראי, 13

ה

הון, 3, 5, 6, 9, 11, 15, 17, 20, 21, 27, 35
הלבנת הון, 13, 17
הלוואות לדיור, 5, 24, 35
הפרשה להפסדי אשראי, 5, 24, 35

י

יחס המינוף, 3, 5, 9, 21, 22

ג

מימון, 13, 15, 21, 29, 31

נ

נגזרים, 20, 28, 30, 31, 35